

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัล
คุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี
The Visionary Leadership Of Administrators Affecting School Administration Toward
The Excellent School By Concept Based On Criteria of Quality Award
of The Ratchaburi

นาคนครา เหลนปก* นภาเดช บุญเชิดชู** จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย***
Naknakara Laneponk* Napadech Booncherdchoo** Jittirat Saengloetuthai***
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Master of Education Program in Educational Administration
Nakhon Pathom Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร จังหวัดราชบุรี 2) ศึกษาระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี และ 3) วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนของรัฐที่เข้าร่วมการประเมินโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดราชบุรี ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 327 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย มีค่าความตรงด้านเนื้อหาเท่ากับ 0.67-1.00 ค่าความเที่ยงแบบสอบถามด้านภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร เท่ากับ 0.98 และการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน OBECQA เท่ากับ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การเป็นแบบอย่างที่ดี การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการสร้างวิสัยทัศน์ ตามลำดับ
2. ระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย ผลลัพธ์ การปฏิบัติการ บุคลากร การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การนำองค์การและกลยุทธ์ ตามลำดับ
3. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร จังหวัดราชบุรี ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี (X_3) และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X_2) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัล

คุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี โดยสามารถร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 89.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสมการวิเคราะห์การถดถอยคือ $\hat{Y}_{tot} = 0.82 + 0.20 (X_3) + 0.68 (X_2)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์, การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ, เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

This research aimed to: 1) study the level of The visionary leadership of administrators in the ratchaburi; 2) study the level of school administration toward the excellent school by concept based on criteria of quality award in the ratchaburi; and 3) analyze the visionary leadership of administrators affecting school administration toward the excellent school by concept based on criteria of quality award of the ratchaburi. The sample was 327 administrators and teachers of government schools with Participate in the international standard school assessment of Ratchaburi, derived by proportional stratified random sampling as distributed by school size. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher with the content validity between 0.67 – 1.00 The internal consistency reliability coefficients were 0.98 for the visionary leadership of administrators and 0.99 for school administration toward the excellent school by concept based on criteria of quality award in the ratchaburi. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression. The findings of this research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the visionary leadership of administrators in the ratchaburi was at a high level. The aspects were role model, implementing and formulating, respectively.

2. Overall and in specific aspects, the school administration toward the excellent school by concept based on criteria of quality award in the ratchaburi was at a high level. The aspects were results, operations, workforce, measurement analysis and knowledge management, student and stakeholder, leadership and Strategy, respectively.

3. The visionary leadership of administrators in the ratchaburi in aspects of role model (X_3), and implementing (X_2) together predicted school administration toward the excellent school by concept based on criteria of quality award in the Ratchaburi at the

percentage of 89.10 with statistical significance level of .01. The regression equation was $\hat{Y}_{tot} = 0.82 + 0.20 (X_3) + 0.68 (X_2)$

Keywords: the visionary leadership, school administration toward the excellent school, Office of the Basic Commission Quality Award

บทนำ

ด้วยสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในช่วงกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นยุคแห่งความซับซ้อน รวดเร็วและความหลากหลาย จากการปฏิวัติทางเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคม การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาจะต้องมุ่งให้เกิดคุณภาพโดยจัดการศึกษาที่พัฒนาทั้งระบบ ซึ่งการพัฒนาในด้านต่าง ๆ นั้น จำเป็นต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญ เพราะคนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่ายิ่งกว่าทรัพยากรใด ๆ ทั้งสิ้น แต่คนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา (ธีรชัย สืบวงศ์ชัย, 2553: 1) โดยเฉพาะผู้บริหารนับเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาองค์กร เพราะผู้บริหารเป็นผู้ขับเคลื่อนองค์กรไปในทิศทางที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารจึงต้องเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการศึกษามีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ มีวิสัยทัศน์และต้องมีความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์เป็นอันดับหนึ่ง อันจะทำให้ภาวะผู้นำในการบริหารองค์กรสู่ความสำเร็จได้ ทั้งนี้เพราะภาวะผู้นำนั้นเป็นการใช้อิทธิพลของบุคคลหรือของตำแหน่ง ให้ผู้อื่นยินยอมปฏิบัติตาม เพื่อที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ เพราะผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จและสมาชิกในองค์กรมีความเต็มใจที่จะทำงานอย่างเต็มความสามารถมากกว่าองค์กรที่ผู้บริหารไม่มีภาวะผู้นำ (ธวัช บุญยมณี, 2550: 3) ซึ่งภาวะผู้นำที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นั่นก็คือ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ โดยแนวคิดภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (visionary leadership) ได้ถูกพัฒนาจากแนวคิดของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะกว้างครอบคลุมแนวคิดของภาวะผู้นำเชิงบริหารมี ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์และผู้นำเชิงวัฒนธรรมจากแนวคิดของนักวิชาการหลายๆ คน เช่น Nanus (1992: 315), Dubrin (1998: 4) ต่างมีแนวคิดที่สอดคล้องกันที่ว่า ผู้นำจะตระหนักถึงการสร้างวิสัยทัศน์ที่แหลมคม สามารถอธิบายให้เห็นว่าองค์กรในอนาคตมีการเจริญเติบโตลักษณะใดและมีสภาพที่ดีขึ้นจากปัจจุบันอย่างไร องค์กรที่ประสบความสำเร็จทุกองค์กรควรมีภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ อีกทั้งจะต้องมีความสามารถในการจูงใจให้ผู้ตามเกิดการเพียรพยายามในการทำงานมากขึ้นกว่าปกติ โดยมาจากการมีระดับความมั่นใจต่อผลงานที่ได้รับมอบหมายและมีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จค่อนข้างสูง จนในที่สุดผลที่ได้จากการทำงานก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น โดยยกระดับความตระหนัก (awareness) และความรับรู้ (consciousness) ถึงความสำคัญและคุณค่าของผลงานที่ต้องการ ตลอดจนเห็นแนวทางที่จะทำให้สำเร็จได้ โดยการมองข้าม

ผลประโยชน์ส่วนตนและเห็นความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวมขององค์กร ดังที่สุภาววัฒน์ แสงคำมี (2561: 25) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ต้องมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง มีทักษะการตัดสินใจ และมีวิธีการกระตุ้นให้สมาชิกคิดสร้างสรรค์ คิดนอกกรอบ คิดริเริ่ม และคิดเชิงบวกเกี่ยวกับภาพอนาคต เพื่อนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายหรือทิศทางหลักของโรงเรียน มีการขยายความคิดโดยการโน้มน้าว จูงใจ ให้สมาชิกยอมรับและยินดีร่วมปฏิบัติตาม รวมทั้งการเป็นแบบอย่างที่ดีให้สมาชิกศรัทธาและไว้วางใจ เพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือทิศทางหลักที่กำหนดไว้

ผู้บริหารต้องกำหนดเป้าหมายหรือทิศทางหลักของโรงเรียน เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จ และนำไปสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งการศึกษาของไทย ได้มีความพยายามในการส่งเสริมโรงเรียนให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศมาตลอดเวลา มุ่งให้เกิดการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีความเป็นเลิศและความเสมอภาคในการให้บริการทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันและได้มาตรฐาน อนึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ส่งเสริมคุณภาพโดยจัดทำระบบบริหารจัดการคุณภาพในรูปแบบโรงเรียนมาตรฐานสากลซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นระบบที่สามารถพัฒนาโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศได้ ซึ่งระบบบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลได้อิงแนวทางการดำเนินงานมาจากเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติที่มีพื้นฐานเทคนิคเช่นเดียวกับรางวัลคุณภาพแห่งชาติของหลายประเทศในชื่อที่แตกต่างกัน เช่น สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นต้นแบบ เรียกว่า Malcom Baldrige National Quality Award (MBNQA) ออสเตรเลีย เรียกว่า Australia Business Excellence Award (ABEA) สิงคโปร์เรียกว่า Singapore Quality Award (SQA) ส่วนประเทศไทย เรียกรางวัลนี้ว่า Thailand Quality Award (TQA) ซึ่งมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการประเมิน คือสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติในด้านการศึกษามีการนำแนวทางดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในองค์กร สถาบัน และโรงเรียนต่าง ๆ โดยได้กำหนดกรอบเกณฑ์ด้านการจัดการศึกษาเพื่อผลงานที่เป็นเลิศ (Baldrige Education Criteria for Performance Excellence) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 เพื่อช่วยให้มีการทำความเข้าใจและปรับใช้ในวงการศึกษาสู่การปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียน โดยยึดหลักการดำเนินงานเชิงระบบเพื่อช่วยให้โรงเรียนสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบเพื่อผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ สำหรับในประเทศไทยยังไม่ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินสำหรับองค์กรที่จัดการศึกษาไว้โดยเฉพาะ ดังนั้นกรอบในการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพสำหรับยกระดับโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล จึงประยุกต์แนวทางเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนสามารถดำเนินการได้ใน 2 ระดับ คือ ระดับที่ 1 การบริหารจัดการระบบคุณภาพเพื่อรับรางวัลระดับโรงเรียน (School Quality Award : ScQA) และระดับที่ 2 การบริหารจัดการระบบคุณภาพเพื่อรับรางวัลระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Commission Quality Award : OBECQA) (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี 2559 - 2560, 2559: 141-142) ซึ่งจะเห็นได้ว่าแผนการศึกษาชาติมุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศของมาตรฐานคุณภาพด้าน

ผู้เรียนสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ของกระทรวง แม้ว่าในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้มีการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่โรงเรียนโดยตรงแล้วก็ตาม แต่ความพร้อมของโรงเรียนแต่ละแห่งทั่วประเทศยังคงมีความแตกต่างกัน คุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาจึงต่างกันไปด้วย

จากการศึกษาสารสนเทศจากการศึกษาสารสนเทศโรงเรียนมาตรฐานสากลของจังหวัดราชบุรี (secondary.obec.go.th/obecqa: ออนไลน์) พบว่า มีโรงเรียนเพียง 21 โรงเรียนเท่านั้น ที่เข้าร่วมการประเมินโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยผ่านการประเมินระดับที่ 1 การบริหารจัดการระบบคุณภาพเพื่อรับรางวัลระดับโรงเรียน (School Quality Award : ScQA) ปี พ.ศ. 2557-2558 จำนวน 4 โรงเรียน และ ปี พ.ศ. 2559-2560 จำนวน 1 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.81 และผ่านการประเมินระดับที่ 2 การบริหารจัดการระบบคุณภาพเพื่อรับรางวัลระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Commission Quality Award : OBECQA) เพียงแค่ 1 โรงเรียน ในปี พ.ศ. 2559-2560 คิดเป็นร้อยละ 4.76 ซึ่งยังมีโรงเรียนอีก 16 โรงเรียนที่ยังไม่ผ่านการประเมินในระดับที่ 1 และ 2 คิดเป็นร้อยละ 76.19 แสดงว่าการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลของจังหวัดราชบุรีที่มีความพร้อมในการยกระดับเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ทำได้ค่อนข้างยาก

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ได้รับประโยชน์ในทุกขั้นตอน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรจะทราบสภาพที่แท้จริงวาระระบบการบริหารจัดการของตนยังขาดตกบกพร่องในเรื่องใด และสามารถกำหนดวิธีการและเป้าหมายเพื่อการพัฒนาด้วยกระบวนการและความร่วมมือ ลำหนำทางความคิดผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ประเทศชาติต้องการ โดยให้เหมาะสมกับบริบทการบริหารจัดการของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จต่อองค์กรอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณนี้เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนของรัฐที่เข้าร่วมการประเมินโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดราชบุรี ในปีการศึกษา 2563 จำแนกสัดส่วนตามขนาดของโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่ขนาดพิเศษ โดยประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 35 คน ครู จำนวน 2,015 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 2,050 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนของรัฐที่เข้าร่วมการประเมินโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดราชบุรี ในปีการศึกษา 2563 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970 อ้างถึงใน จิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย, 2559: 124) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ซึ่งประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย การนำองค์การ กลยุทธ์ นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ บุคลากร การปฏิบัติการ และผลลัพธ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนของรัฐที่เข้าร่วมการประเมินโรงเรียนมาตรฐานสากล จังหวัดราชบุรี ในปีการศึกษา 2563 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan, (1970 อ้างถึงใน จิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย, 2559: 124) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 327 คน โดยกระจายตามขนาดของสถานศึกษาเป็นหลัก ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้ครอบคลุมทุกขนาดของสถานศึกษา เพื่อให้การกระจายของข้อมูลได้อย่างทั่วถึงทุกขนาด ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง มี 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อความเกี่ยวกับเพศ ระดับการศึกษาชั้นสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ ประสิทธิภาพการทำงานในตำแหน่งหน้าที่ ตำแหน่งวิทยฐานะ และขนาดของโรงเรียนที่กำลังปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) ตอนที่ 2 สอบถามระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ของ Likert (1932 อ้างถึงใน

สุวิมล ติรกันันท์, 2551: 57-58) ตอนที่ 3 สอบถามระดับการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ของ Likert (1932 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกันันท์, 2551: 57-58) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยค่าสถิติดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย 2) การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient: r_{xy}) สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2546: 144) และ 4) การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (stepwise multiple regression) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการเป็นแบบอย่างที่ดีมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการสร้างวิสัยทัศน์ตามลำดับ

2. การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยผลลัพธ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การปฏิบัติการ บุคลากร การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การนำองค์การ และกลยุทธ์ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการ

บริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถทำนายการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี ได้ร้อยละ 89.10

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการเป็นแบบอย่างที่ดีมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการสร้างวิสัยทัศน์ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมของผู้นำที่เป็นแบบอย่างที่ดี มักจะแสดงความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีพึงประสงค์แก่ผู้ตามในทุก ๆ เรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นผู้มีความรอบรู้ มีความคิดริเริ่มแปลกใหม่ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้ตาม ยึดมั่นในวิสัยทัศน์ มีการประพฤติดนดี ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรม และจริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น มีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ มีความยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่ศรัทธาของทุกคนที่เกี่ยวข้อง มีความอดทนต่ออุปสรรคและปัญหา เป็นที่ปรึกษาและให้กำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา มีความเพียรพยายามและมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน และเป็นผู้ที่อุทิศตนเพื่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้ตามเกิดความศรัทธาแล้วนำไปสู่การปฏิบัติตามแบบอย่าง สอดคล้องกับแนวคิดของ Rock (2009 : 11) ได้สรุปว่า การเป็นแบบอย่างที่ดี คือผู้นำต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นนักสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้มีการสร้างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง การเป็นแบบอย่างที่ดี คือ เป็นผู้ที่อุทิศตนเพื่อการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้ที่มีความกล้าต่อการลงมือปฏิบัติ เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ สอดคล้องกับแนวคิดของสุภาวัฒน์ แสงคำมี (2561 : 47) สรุปได้ว่าการเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ต่อคำพูด เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำเป็นผู้ยึดมั่นในอุดมการณ์ ปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน สามารถไว้วางใจได้ เป็นผู้มีความรอบรู้ มีความคิดริเริ่มแปลกใหม่ มีความอดทนต่ออุปสรรคปัญหา มีความกระตือรือร้น และมีความสงบเสงี่ยมไม่ถือตัวเพื่อให้คนอื่นเกิดความศรัทธาแล้วนำไปสู่การปฏิบัติตามแบบอย่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤตยาภรณ์ นาชัย (2560: 80) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนพนสนิคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี

เขต 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .44 - .81 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .97 และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว ทุกด้านอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับมากไปน้อย ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสร้างวิสัยทัศน์และสอดคล้องกับสภาวัดณ์ แสงคำมี (2561 : 115) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยคุณลักษณะด้านการสื่อสารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ในภาพรวมของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการสร้างวิสัยทัศน์ตามลำดับ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารนั้น ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดี แสดงความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีพึงประสงค์แก่ผู้ตามในทุก ๆ เรื่อง เป็นแบบอย่างแก่ผู้ตาม ยึดมั่นในวิสัยทัศน์ มีการประพฤติตนดี ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรม สร้างศรัทธา ในการปฏิบัติงานตามค่านิยมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรสู่อนาคต เป็นที่ปรึกษาและให้กำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความเพียรพยายามและมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานและมีการกระตุ้นให้สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยอาศัยเทคโนโลยี เป็นต้น

2. การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยผลลัพธ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การปฏิบัติการ บุคลากร การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การนำองค์การ และกลยุทธ์ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดเป็นการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนและปรับปรุงในด้านที่สำคัญ ได้แก่ ด้านวิชาการ เรื่องของการเรียนรู้ของผู้เรียน การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านงบประมาณและการเงิน ด้านบุคลากร โดยการมุ่งเน้นครูและบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการทำงาน และด้านบริหารทั่วไปที่จะต้องประสบผลสำเร็จจากการร่วมมือของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียน สู่การนำองค์การสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555 : 15) ได้สรุปว่า ผลลัพธ์ คือ การบริหารจัดการเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนและปรับปรุงในด้านที่สำคัญ ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย งบประมาณและการเงิน การมุ่งเน้นบุคลากร ประสิทธิภาพของกระบวนการและการนำองค์การสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2557 : 67-74) ได้สรุปว่า ผลลัพธ์การดำเนินการเป็น การตรวจประเมินผลการดำเนินการและแนวโน้มของส่วนราชการในมิติต่าง ๆ ได้แก่ มิติด้านประสิทธิผลตามยุทธศาสตร์ มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มิติด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ และมิติด้าน

การพัฒนาองค์การ นอกจากนี้ยังตรวจประเมินผลการดำเนินการของส่วนราชการโดยเปรียบเทียบกับส่วนราชการหรือองค์การอื่นที่มีการกิจคล้ายคลึงกัน ในการนำเสนอข้อมูลให้ส่วนราชการพิจารณาเลือกตัวชี้วัดที่สำคัญ ๆ มาแสดงและให้ศึกษาและนำข้อมูลจากคำรับรองการปฏิบัติราชการมาประกอบด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของเมธี ทองคำ (2558 : 137-138) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการศึกษาพบว่า 1) การบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง การผ่านการอบรมวิชาที่สอน และขนาดของโรงเรียน มีระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามอายุ ประสบการณ์การทำงาน วิทยฐานะ ระดับการศึกษาสูงสุด และระยะเวลาการก่อตั้งของโรงเรียน มีระดับการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 1) ด้านการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ควรมีการจัดทำระบบการวัดผลที่เหมาะสมและทันสมัย นำผลการวิเคราะห์ปรับปรุงการดำเนินงาน สร้างนวัตกรรมใหม่ให้สอดคล้องกับทิศทางการจัดการศึกษาของโลกและการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้รวมทั้งจัดทำระบบการสื่อสารในด้านเอกสารและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทั่วถึง 2) ด้านการจัดการกระบวนการ ควรมีกระบวนการวิเคราะห์ให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนที่เป็นปัจจุบัน 3) ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรมีการประเมินความพึงพอใจเพื่อนำมาใช้ ในการกำหนดแนวทางแก้ไขและปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และต้องสอดคล้องกับความต้องการและทิศทางการจัดการศึกษาและสอดคล้องกับงานวิจัยสุทัศน์ ชาญประโคน (2561 : 86) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม แนวคิดตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ กับผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 32 พบว่าผลการวิเคราะห์ค่านิยม แนวคิดหลักตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

3. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี และปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ซึ่งได้แก่ การเป็นแบบอย่างที่ดี และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ สามารถทำนายการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดราชบุรี ได้ร้อยละ 89.10 ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารจำเป็นต้องเป็นแบบอย่างที่ดี แสดงความประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีพึงประสงค์แก่ผู้ตามในทุก ๆ เรื่อง ยึดมั่นในวิสัยทัศน์ มีการประพฤติตนดี ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรม สร้างศรัทธา ในการปฏิบัติงานตามค่านิยมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรสู่อนาคต เป็นที่

ปรึกษาและให้กำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความเพียรพยายามและมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานและมีการกระตุ้นให้สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยอาศัยเทคโนโลยี เป็นแบบอย่างแก่ผู้ตาม จึงจะสามารถนำไปสู่คุณภาพในการจัดการศึกษา เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในความเป็นมาตรฐานในการจัดการศึกษา บริหารจัดการและดำเนินงานของโรงเรียน พร้อมปรับปรุงในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ ด้านวิชาการ เรื่องของการเรียนรู้ของผู้เรียน การมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านงบประมาณและการเงิน ด้านบุคลากร โดยการมุ่งเน้นครูและบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการทำงาน และด้านบริหารทั่วไปที่จะต้องประสบผลสำเร็จจากการร่วมมือของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียน สู่การนำองค์การสู่ความเป็นเลิศสอดคล้องกับแนวคิดของรวริณทร์ เพียรพิทักษ์ (2559 : 46) ได้สรุปว่า การเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้ตาม ยึดมั่นในวิสัยทัศน์ มีการประพฤติตนดี ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรม สร้างศรัทธาโดยเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานตามค่านิยมของโรงเรียน เพื่อพัฒนาบุคลากรสู่อนาคต เป็นที่ปรึกษาและให้กำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีความเพียรพยายามและมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน และมีการกระตุ้นให้สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ โดยอาศัยเทคโนโลยี สอดคล้องกับงานวิจัยของอรภาญจน์ ฉะยิงกลาง (2562 : 107) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 3 ด้านมีค่าความเชื่อมั่น .97 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 ควรสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ให้เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งนี้เพราะพฤติกรรมของผู้นำมักจะแสดงควาประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีที่พึงประสงค์แก่ผู้ตามในทุก ๆ เรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นผู้มีความรอบรู้ มีความคิดริเริ่มแปลกใหม่ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้ตาม ยึดมั่นในวิสัยทัศน์ มีการประพฤติตนดี ปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น มีความน่าเชื่อถือและไว้วางใจ มีความยุติธรรมและซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่ศรัทธาของทุกคนที่เกี่ยวข้อง มีความอดทนต่ออุปสรรคและปัญหา เป็นที่ปรึกษาและให้กำลังใจแก่บุคลากรในการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้นอยู่ตลอดเวลา มีความเพียรพยายามและมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน เพื่อให้ผู้บริหารสามารถนำภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มาใช้ในการปฏิบัติงาน

1.2 ควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาการปฏิบัติงานของตนให้มากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นครูและบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการทำงาน ซึ่งการจะประสบผลสำเร็จได้ ต้องได้รับการร่วมมือของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกของโรงเรียน เพื่อนำองค์การสู่ความเป็นเลิศ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาและส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศในทุก ๆ ด้าน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์อื่น ๆ ที่มีความหลากหลาย เพื่อให้ผู้บริหารนำผลที่ได้จากการวิจัย มาวางแผน กระตุ้น และพัฒนาครูให้เพิ่มประสิทธิภาพในการนำโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศได้อย่างแท้จริง

2.2 ควรศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ไม่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, จักรกฤษณ์ โปตาพล, และ วิสัยพรรณ เสรีวัฒน์. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์.

ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังน่านาวิทยา.

กฤษณ์ รุยาพร. (2559). ผู้นำสร้างผู้นำ. สมุทรปราการ : อุดมศึกษา.

กฤติยาภรณ์ นาชัย. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

กับประสิทธิผลของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนพนสนิมคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.

จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2559). วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา. นครปฐม : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ทัศนีย์ ไชยเจริญ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารกับบรรยากาศองค์กร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเขาฉกรรจ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธวัช บุญยมน. (2550). ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ธีรดา สืบวงศ์ชัย. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ณัฐภรณ์ หลาวทอง. (2559). การสร้างเครื่องมือการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2546). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7).

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

- พรรณระพี คุณนะวนิชพงษ์. (2559). การบริหารจัดการระบบคุณภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล : กรณีศึกษาโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษาภาควิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
- เมธี ทองคำ. (2558). การบริหารจัดการระบบคุณภาพในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนระดับ มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุ ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- รวยรินทร์ เพียรพิทักษ์. (2559). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์หลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- สุวิมล ติรกานันท์. (2551). การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การ ปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2555). แนวทางการ ประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2557). เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ พ.ศ. 2558 = Public Sector Management Quality Award : PMQA/ สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.)
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2559). เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ปี 2559-2560. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุวิทย์ ยอดสละ. (2556). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุขบัณฑิต (สาขาการบริหารและพัฒนาศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุภาวัฒน์ แสงคำมี. (2561). ปัจจัยคุณลักษณะด้านการสื่อสารที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล สงคราม.
- สุทัศน์ ชาญประโคน. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยม แนวคิดหลักตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ (OBECQA) กับผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

อรกาญจน์ เฉียงกลาง. (2562). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

Nanus, B. (1992). **Visionary leadership: Creating a compelling sense of direction for your organization.** San Francisco, CA : Jossey-Bass.

DuBrin, A.J. (1998). **Leadership: Research finding, practice and skills.** Boston : Houghton Muffling

Rock, M. (2009). **The 7 Pillars of Visionary Leadership, Mentoring.** Retrieved from www.canadaone.com/ezine/may99/leadership6.html.